

Isplata neto zarade zaposlenima može da se vrši u gotovom novcu, ako je obračunata u skladu sa zakonom

Prema Pravilniku o uslovima i načinu plaćanja u gotovom novcu u dinarima za pravna lica i za fizička lica koja obavljaju delatnost ("Sl.glasnik RS", br.77/2021.g.- u daljem tekstu Pravilnik), dozvoljena je isplata neto zarade zaposlenima u gotovom novcu.

Isplata zarade može biti u iznosu neto zarade koja je obračunata u skladu sa propisanim odredbama i ugovorenim elementima, prema:

- Zakonu o radu
- Ugovoru o radu
- Opštem aktu
- Zakonu o porezu na dohodak građana i
- Zakonu o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa navedenim, kod isplate neto zarade moraju biti ugovoreni svi elementi zarade, utvrđena bruto zarada, obračunat porez na zarade i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje iskazani u podnetoj poreskoj prijavi za obračun zarada, u obrascu PPP PD, za obračunski mesec za koji se vrši isplata.

U skladu sa Pravilnikom, pravna lica i fizička lica koja obavljaju delatnost mogu, bez ograničenja, plaćati gotovim novcem, odnosno vršiti isplate u gotovom novcu u dinarima sa svog tekućeg računa.

U svrhu podizanja gotovog novca sa tekućeg poslovnog računa, pravno lice odnosno preduzetnik, vrši bez podnošenja dokumentacije do iznosa 150.000 dinara.

Izuzetno ako je iznos za isplatu neto zarade u gotovom veći od tog iznosa, poslovnoj banci se mora podneti spisak neto zarada, za koje je u podnetoj poreskoj prijavi za obračun zarade, obrazac PPP PD, obračunat i porez na zarade i pripadajući doprinosi, u skladu sa zakonom i koji su uplaćeni u propisanom roku.

Pravna lica i fizička lica koja obavljaju delatnost podizanje gotovog novca u iznosu većem od 1.500.000 dinara najavljuju banci tri dana ranije, osim kada su u pitanju isplate zarada i drugih ličnih primanja na koje se, u skladu sa propisima, plaćaju porez i doprinosi.

Banka može gotov novac u iznosu većem od iznosa 1.500.000 dinara isplatiti i bez najave, ako raspolaže dovoljnom količinom gotovog novca.

Isplata neto zarade u gotovom nikako se ne bi smela vršiti preko iznosa obračunatih neto zarada u poreskoj prijavi za obračunski period, odnosno mesec za koji se isplaćuje neto zarada.

Zaposleni moraju biti upoznati sa iznosom obračunatih neto zarada i na osnovu obračunskih listića koje moraju da potpišu, tako da imaju uvid da li je na iznos neto zarade koju primaju preko blagajne, u gotovom, obračunat porez i doprinosi.

Takođe zaposlenima je važno da imaju podatke o obračunatoj neto zaradi na koju je plaćen porez na zaradu i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje, jer im je važan podatak uplaćenog doprinosa za PIO za evidenciju staža koju vrši Fond PIO po službenoj dužnosti.

Sve navedeno je u interesu načela zakonitosti, ali i zaštite prava zaposlenih vezano, kako za evidenciju njihovog staža kod Fonda PIO, tako i za ostvarivanje prava na naknadu za vreme bolovanja, zatim za ostvarivanje prava na otpremnine koje se isplaćuju zaposlenom za čijim je radom prestala potreba, odnosno za isplaćivanje tačnog iznosa otpremnine zaposlenom, kome prestaje radni odnos, zbog odlaska u penziju.

Podsećano da svesno izbegavanje plaćanja poreza na zarade i doprinosa i isplate neto zarada bez obračunatog i uplaćenog poreza i doprinosa, jeste prekršaj, koji može biti kvalifikovan i kao krivično delo po osnovu poreske utaje. U tome ne bi smeli učestvovati ni zakoniki zastupnici ali ni računovođe, koji bi mogli biti kvalifikovani kao saučesnici i pomagači u poreskoj utaji. Isto važi i za zaposlene koji bi svesno, prihvatili da učestvuju u takvim nezakonitim radnjama.

U prethodnom periodu na više predavanja računovođama, ukazano je na njihovu odgovornost, ako bi svesno učestvovali u nezakonitim radnjama, gde bi deo neto zarade bio isplaćivan "na crno", dakle bez obračuna poreza i doprinosa. Ta odgovornost je propisna i takođe važna i za zakonskog zastupnika, koji bi svesno učestvovao u poreskoj utaji i isplaćivao neto zarade "na crno", bez uplate poreza na zarade i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje.

Takođe podsećamo da diplomatske i konzularne misije i organizacije u okviru Organizacije ujedinjenih nacija mogu gotov novac podizati sa svog tekućeg računa bez podnošenja dokumentacije, ugovora, obračunatih zarada i slično.

Što se tiče isplate neto zarada u gotovini-kešu, ti tokovi gotovine nemaju nikakav uticaj na ocenu solventnosti pravnih lica, odnosno preduzetnika kada se javljaju kod poslovnih banaka u potražnji za kreditima, kao izvorima finansiranja. Novac za isplatu neto zarade je obrtna imovina i sasvim svejedno je da li će biti isplaćen na tekući poslovni račun ili preko blagajne, direktno primaocu, zaposlenom radniku. Kod isplate neto zarade u gotovom gotovom, samo je poslovna banka uskraćena za iznos naknade po osnovu te transakcije, u korist računa, primaoca neto zarade, odnosno zaposlenog radnika, da mu je neto zarada uplaćena prenosom sredstava na njegov tekući račun.

Važno je naglasiti da kod isplate na račun zaposlenog koji ima otvoren kod poslovne banke i kod isplate neto zarade zaposlenom preko blagajne u gotovom, neto zarada može biti isplaćena samo u skladu sa zakonom, dakle da su obračunati porez na dohodak po propisanoj stopi, kao i pripadajući doprinosi za obavezno socijalno osiguranje po propisanim stopama u skladu sa zakonom i ako su uplaćeni u propisanim roku.

mr Snežana Mitrović